

Ügyeleti vagy sürgősségi ellátás?

Sürgősségi betegellátóhoz abban az esetben kell fordulni, ha olyan hirtelen kialakuló, azonnali orvosi beavatkozást igénylő állapot áll elő, amely a mielőbbi, gyors ellátás hiányában akár az életet is veszélyezteti.

Szükség esetén a **112 hívószámon** az **Országos Mentőszolgálatot** kell értesíteni.

A sürgősségi betegellátást megelőzi egy úgynevezett triázs, melynek során felmérik a beteg állapotának súlyosságát, majd annak alapján sürgősségi kategóriákba sorolják. A triázskategória szerint a beteget azonnal vagy várakozási időt követően látják el, előfordulhat, hogy nem sürgős esetben ez az idő 120 perc. Fontos megérteni, hogy erre azért van szükség, hogy a súlyosabb állapotú beteg hamarabb sorra kerülhessen akkor is, ha később érkezett, így az enyhébb, vagy kevésbé életveszélyes panasszal érkezőnek adott esetben több időt kell várnia az ellátásra.

Sürgősségi ellátást indokló állapotok, tünetek:

- szívinfarktus tünetei (pl. újonnan jelentkező, nyugalomra nem szűnő, szúró, esetleg állba, bal váll vagy kar felé sugárzó mellkasi fájdalom, verejtékezés, halálfélelem);
- eszméletvesztéssel járó, vagy vérnyomásesést előidéző heves szívdobogásérzés
- agyvérzés (stroke) tünetei (hirtelen kezdettel elkentté váló beszéd, beszédértési zavar, újonnan kialakult arc aszimmetria, szájug elhúzódása vagy száj körüli zsibbadás, zavartság, féloldali végtaggyengeség (pl. kar), bénulás, végtagi zsibbadás vagy érzészavar, kettős- vagy homályoslátás, egyensúlyzavar, ütésszerű, tarkótáji fejfájás);
- eszméletvesztés
- mérgezés
- allergiás reakció
- görcsroham
- bénulás
- súlyos, hirtelen kialakuló mellkasi fájdalom vagy nehézlégzés;
- csillapíthatatlan fejfájás magas lázzal és/vagy görcsökkel, bőrkiütésekkel
- súlyos hasi fájdalom, mely gyógyszeresen nem csillapítható vagy amelyet hányás, vérhányás, véres széklet, bélmozgások leállása kísér;
- hirtelen kezdődő sugárhányás
- hirtelen kezdetű, erőteljes szédülés;
- látásvesztés, látászavar (főként, ha mindkét szemet érinti);
- hirtelen hallásvesztés;
- hirtelen jelentkező egyoldali (általában alsó) végtagi fájdalom, duzzanat, melegség, vagy épp ellenkezőleg: kihűlt, fájdalmas végtag;
- gyógyszeres terápiával csillapíthatatlan láz;
- közepes és súlyos égési sérülés;

- fagyási sérülések
- nyílt csonttörés, amennyiben a törött csontvég átszúrja a bőrfelszínt;
- mély vágott- vagy lőtt sérülések;
- súlyos fej-, nyak- vagy hát-/gerinc sérülés, a mellkas és a has tompa, vagy áthatoló sérülése, amennyiben a sérült pl. gépkocsibalesetet, motorbalesetet szenvedett, vagy magasról (3 m) esett;
- áramütés, állatharapás
- ön-, vagy közveszélyes viselkedés (pl. öngyilkossági késztetés)
- kiugróan magas vérnyomás (180/120 Hgmm fölött);

Fontos! Ha nem áll fenn egészségügyi vészhelyzet, a háziorvosi ellátást szükséges igénybe venni. Amikor valaki halasztható problémával keresi fel a sürgősségi osztályt, azzal más, esetleg vészhelyzetben lévő betegtől vehet el értékes perceket és erőforrásokat!

Halasztható problémával (pl. receptírás, hetek óta fennálló vagy nem súlyos panaszok) a **háziorvosi rendelőt**, *rendelési időben* szükséges felkeresni. Amennyiben állapota *24 órán belül ellátást igényel*, úgy a **háziorvosi ügyelet** (1830-as telefon) segítségét kérheti.

A háziorvosi **ügyelethez** tehát **olyan problémával fordulhatnak, amivel** egyébként a **háziorvosukat keresnék fel**. Ezek NEM akut, és NEM sürgősségi ellátást igénylő, NEM életveszélyt jelentő állapotok. **Amikor** tehát a **választott háziorvos nem rendel**, de olyan ellátásra lenne szükség, amivel őt keresné fel a beteg, akkor kell a háziorvosi ügyelethez fordulni. Ilyen például egy gyors és azonnali receptfelírás, láz, torokfájás, napok óta fennálló, nem erősödő fájdalmak, igazolás, táppénzes papírok kiadása, stb.